

34. Посредници в сянка

От възможността да се използват нискоквалифицирани, неопитни или закъсали финансово „преводачи“ и да се печели на техен гръб, се възползват не само агенциите за преводи. Тяхната проста методика за събиране на имена в списъци не е патентована и затова свободно се разпространява и прилага от всеки, който е подочул нещо за лесните печалби от посредничество в преводаческия „бизнес“.

На практика всеки може да си състави списък с преводачи, като се порови в Интернет и изпрати няколко десетки, стотици или хиляди имейли, съответно, като се обади на няколко десетки, стотици или хиляди телефонни номера, за да потвърди актуалността на данните за контакт на преводачите, открити в Интернет.

На някои сайтове в Интернет дори има бази данни с имена на преводачи и агенции, като някои от тези бази данни са леснодостъпни. Има вариант да се „абонираш“, за да получаваш имейли от преводачи, които търсят работа. Разбира се, това са преводачи от цял свят, но какъв е проблемът? Те са много на брой и мнозина от тях могат лесно да бъдат използвани за превод от който и да е език на английски, а от английски на български е „фасулска работа“.

Така за агенциите настъпват несигурни

времена, защото хора, които имат сигурна работа, често като учители в езикови гимназии или преподаватели във висши учебни заведения, също започват да посредничат при големи поръчки за превод. Тези „посредници в сянка“ не регистрират фирми, не са на свободна практика и не издават фактури, но са намерили най-лесния начин да си осигуряват допълнителни доходи – от комисионни! Те тихомълком превъзлагат преводите, възложени им от агенциите, на свои ученици и студенти. Не е изключено превъзлагането да става и със знанието на агенциите, а комисионната им да се изплаща под формата на допълнително възнаграждение за участие в някакъв проект, финансиран с евросредства, или под някаква друга форма, обикновено плод на развихрено въображение. Когато става дума за печалба, за въображението няма граници.

Тези „посредници в сянка“ намират „преводачи“ много по-лесно от всички други посредници. Вместо да ровят в Интернет и да установяват контакт с потенциални преводачи, за да ги включат в списъка си, те просто „черпят от извора“. Заобиколени са със стотици потенциални „преводачи“ – техни ученици или студенти, на които може да бъде възложен всякакъв превод. Формите, под които се възлага преводът, са най-разнообразни – домашни задачи, реферати, курсови работи, писмен превод на големи откъси от книги като подготовка за годишни изпити и т. н. Списъкът на тези

форми може да бъде доста голям, ако някой се задълбочи да го изследва.

„Посредниците в сянка“ от университетите са изключително облагодетелствани от „властта“, която имат над студентите си. Те спокойно могат да ги карат да им работят напълно безплатно. Понякога обаче се принуждават да им обещалят и някакво заплащане. Това все пак не значи, че задължително ще им платят. „Посредниците в сянка“ са по-гъвкави и находчиви по отношение на неплащането от агенциите за преводи, защото, за разлика от тях, стопроцентово нямат никакви писмени договори с „преводачите“ и никой не може да докаже по какъвто и да било начин, че имат някакви финансови задължения към тях.

С помощта на „посредници в сянка“, например, големи висши учебни заведения могат да преведат стотици страници текст за свои нужди – програми, планове, лекции, сайтове и др. За целта тези учебни заведения отпускат съответните средства от бюджета си, които понякога представляват доста апетитен пай. Тогаваш онези, които отговарят за отпускането на тези средства, се договарят „на четири очи“ с някой „посредник в сянка“, който набира „преводачи“. Много често това не са случайни ученици или студенти. В зависимост от задачата, „посредникът в сянка“ може да си избере и отлични ученици или студенти, които са показали чудеса в овладяването на съответния чужд език.

С помощта на „посредници в сянка“ става напълно възможно и извършването на 50 страници превод за 24 часа, както убедено твърди прокуратурата във връзка с един оспорен търг. Тези 50 страници като нищо могат да бъдат преведени за 24 часа от един-единствен „посредник в сянка“, чието име фигурира в списъка на агенцията, спечелила търга. Ако се направи проверка, нищо чудно да се окаже, че докато ги е „превеждал“, преподавателят едновременно е изнасял лекции в един или повече университета.

Разбира се, когато „посредникът в сянка“ бъде притиснат от обстоятелствата, той – ще, не ще – заплаща някаква сума на „преводачите“ за положения от тях труд. Това става в случай, че има голяма вероятност тези „преводачи“ да бъдат използвани и по-късно. Но както казах, „посредниците в сянка“ имат голям избор и непосредствено впечатление от способностите на потенциалните преводачи, така че разполагат и с различни механизми да затворят устата на всеки недоволен „преводач“. Например, ако някой „преводач“ си поиска обещаната сума за направен от него превод, а „посредникът в сянка“ не му я даде, какво може да направи горкият „преводач“? Евертуално може да разкаже на други свои съученици или състуденти за случилото се и по този начин да се разпространи информацията, че еди-кой си е „посредник в сянка“, наема ученици или студенти за преводи „на черно“ и

след това не им плаща. Този вариант обаче е сравнително малко вероятен. „Преводачите“, „наемани“ от „посредниците в сянка“ обикновено си мълчат, когато не получат заслужения от тях хонорар, понеже винаги ще се намери нещо, което „посредникът в сянка“ да използва срещу тях. Това е възможно, защото „посредникът в сянка“ обикновено е техен учител или преподавател, от който зависи най-малкото вземане на изпити.

„Посредниците в сянка“ като търтеи използват труда на работните пчелички-„преводачи“ – студенти или ученици, които с огромно желание и плам се впускат във вълнуващото приключение, наречено превод. Изреждат се випуски един след друг, година след година, и изворът не пресъхва. Но веднъж опарили се, тези млади хора по-късно вече изпитват все по-малко желание да превеждат, сблъсъкът им с агенциите за преводи потвърждава техния негативен опит и те забравят за преводаческите си копнежи.

И така, с общи усилия двата вида паразити върху преводачите – посредниците-агенции и посредниците в сянка, копаят все по-дълбок гроб на професията преводач. Единствената ми надежда е, че копаят в пясък, който постоянно се свлича и засипва изкопа.